

nejen, pokud shledal v činnosti stěžovatelově spoluvinu na zločinu krádeže, spáchané v zápětí obžalovaným E-em, vůbec, nýbrž i, pokud mu uložil trestnou spoluzodpovědnost též za zločinnou kvalifikaci této krádeže ve smyslu § 174 II c) tr. zák. Neboť z pojmu »nastrojení« (§ 5 tr. zák.) se nevyžaduje, by návodce zlý skutek, k jehož spáchání směřuje jeho vůle a jeho působení na pachatele, určoval do všech podrobností, zejména pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; stačí i všeobecné vybídnutí k trestné činnosti určitého druhu. Spoluvinník (návodce) ručí pak podle zákona za veškerý rozsah i výsledek trestné činnosti přímého pachatele, ač nepřekročil-li tento příkaz, spoluvinníkem mu daný. (V témže smyslu sb. n. s. čís. 1837, 2176 a j.). Že však o takovéto překročení příkazu šlo v souzeném případě, rozsudek nejen nezjišťuje, nýbrž nevychází nic takového na jevo ani ze spisů aniž to posléze tvrdí sama zmateční stížnost. Nelze proto činiti rozsudku důvodné výtky mylného právního posouzení otázky rozsahu trestní zodpovědnosti stěžovatelovy, pokud jím bylo uznáno též na jeho spoluvinu v příčině zločinné kvalifikace krádeže ve smyslu § 174 II. c) tr. zák., aniž jevílo se nezbytně nutným odůvodňovati napadený výrok rozsudkový po této, ryze právní, nikoli skutkové stránce, takže nedostatek důvodů vytýká zmateční stížnost rozsudku s hlediska důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. způsobem, který ani formálně nevyhovuje zákonu. Zmateční stížnost bylo tudíž jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Čís. 3449.

Žhářství jako prostředek mzdového boje stávkujících dělníků.

§ 166 tr. zák. nečiní zodpovědným jako přímého pachatele zločinu žhářství výhradně jen toho, kdo přímo oheň zanítí a takto dá poslední popud k vypuknutí požáru, nýbrž každého, »kdo podnikne jakékoliv jednání, z něhož podle jeho úkladu na cizím majetku má vzejíti požár«.

Při činu kolektivním zodpovídají za žhářství stejnou měrou všichni, kdož spolupůsobili při samém činu.

S hlediska § 167 c) tr. zák. je rozhodnou škoda, která povstala požárem z činu pachatelova, nikoliv ta, která tu ještě jest pro poškozeného neuhrazená v době hlavního přelíčení.

Pokud řízení není vadným (§ 344 čís. 6 tr. ř.), nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin žhářství dodatková otázka (§ 319 tr. ř.) ve smyslu § 168 tr. zák. a eventuální otázka (§ 320 tr. ř.) na zločin podle § 212 tr. zák. pokud se týče podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák.

Formální zmatečnost (§ 344 čís. 6 tr. ř.) nemůže obžalovaný uplatňovati při zrušovacím roku, nevytýkal-li ji v písemné zmateční stížnosti.

Ustanovení § 250 tr. ř. jest výronem zásady procesuálního práva, že obžalovaný má býti přítomen celému soudnímu jednání o obžalobě, aby se mohl hájiti proti veškerým obviněním vzneseným z kterékoliv strany.

Porušení onoho předpisu nelze uplatňovati jako zmatek, nemají-li údaje svědků za nepřítomnosti obžalovaného slyšených pro otázku viny

významu, nebo byla-li mu dána jinak (při sčelení) možnost, by se k oněm údajům vyjádřil (posl. odst. § 281, posl. odst. § 344 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 18. dubna 1929, Zm I 34/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako porotního soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. prosince 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými, a to Adolf K., Josef V. a Jan K. zločinem žhářství podle §§ 166, 167 c) tr. zák., Karel B. pak zločinem spoluviny na žhářství podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák. mimo jiné z těchto

důvodů :

I. Zmateční stížnost obžalovaných Adolfa K-e, Josefa V-a a Karla B-a souhrnně uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 344, čís. 4, 5, 6 a 9 tr. ř., důvod čís. 6 § 344 tr. ř. však jest proveden jen ohledně obžalovaných Josefa V-a a Adolfa K-e, zmatek podle § 344 čís. 9 tr. ř. jen u obžalovaného Karla B-a. Není odůvodněna v žádném směru. Porušení zákonného předpisu stíženého sankcí zmatečnosti shledává stížnost v tom, že obžalovaní byli vyslýcháni jednotlivě v nepřítomnosti ostatních spoluobžalovaných a nebyl jim soudem sdělen obsah výpovědí, jež byly učiněny za jich nepřítomnosti (§ 250 tr. ř.). Nehledíc k tomu, že tvrzené opatření předsedy porotního soudu o odděleném výslechu není osvědčeno protokolem o hlavním přelíčení, který podle §§ 342 a 271 tr. ř. jest zrušovacímu soudu jedině rozhodujícím průkazem o průběhu hlavního přelíčení a o všech podstatných formálnostech řízení, týká se v souzeném případě případné opomenutí to jen obžalovaných Josefa V-a a Adolfa K-e. Ustanovení § 250 tr. ř. jest výronem zásady procesuálního práva, že obžalovaný má býti přítomen celému soudnímu jednání o obžalobě, by se mohl hájiti proti veškerým obviněním vzneseným s kterékoliv strany. Pokud týče se obžalovaného K-e, tu B. a H., ohledně V-a pak B. a H., Adolf K. i Jan K. neuvědli nic, na co by, jak ze zodpovídání patrné, nebyla obžalovaným dána soudem příležitost se vyjádřiti, takže ve směru tom nebyli zkráceni ve své obhajobě, zejména ani podle protokolu o hlavním přelíčení ke konci výslechu byli s H-em sčeleni a takto dána jim možnost o jeho zodpovídání se vyjádřiti, údaje dříve slyšeného B-a a pak pro jejich zodpovídání se a pro otázku jich viny nemají významu. Stala-li se tudíž ona zmatečnost, ač z protokolu není patrna, nelze ji jako zmatek jen relativní, nikoliv absolutní uplatňovati podle předposledního odstavce § 344 tr. ř.

Výtka zmatečnosti podle § 344 čís. 5 tr. ř. není provedena po zákonu. Stížnost tvrdí, že nebylo vůbec rozhodnuto o návrhu obhájcovu na výslech soukromých účastníků jako svědků o tom, že z požáru netrpí škody, ježto byla jim úplně nahrazena nejen z pojištění, nýbrž i z veřejných sbírek. Návrh ten byl sice učiněn podáním ze dne 10. prosince 1928, podle protokolu však (§ 271 tr. ř.) návrh ten u hlavního přelíčení nebyl

opakován, takže nebylo tu podnětu pro porotní soud, by o něm rozhodoval. Ostatně se návrh týkal okolnosti nezávažné; neboť, má-li zmateční stížnost za to, že případná úplná náhrada škody pohořelým, ať již pojišťovnou, ať jiným způsobem vyrovnaná, má význam pro náležitost vyznačenou v § 167 písm. c) tr. zák., na niž byla porotě dána zvláštní otázka, je na omylu, protože rozlišení trestních sankcí podle § 167 tr. zák. má za znak jednak vyšší zlomyslnost pachatele (písm. a, b, d), jednak rozsáhlejší účinek zločinu (písm. a, c) a při doslovu předpisu § 167 c) tr. zák. »když oheň vyšel a pro poškozeného z toho povstala značná škoda« rozhodnou je škoda, která povstala požárem z činu pachatelova, nikoliv ta, která tu ještě jest pro poškozeného neuhrazená v době hlavního přelíčení. Jako další vadnost řízení vytýká zmateční stížnost, že soud nepřipustil ohledně obžalovaných Josefa V-a a Adolfa K-e navrženou dodatkovou otázku: »upustili obžalovaní z lítosti a v pravý čas od založení požáru, takže z jejich jednání žádná škoda nevzešla?« (§ 344 čís. 6 tr. ř.). Nelze přisvědčiti stížnosti, že nepoložením této otázky porušeno bylo ustanovení §§ 319, 320 tr. ř. Předpis § 320 tr. ř. nepřichází tu vůbec v úvahu, ano jde o tvrzení jiných skutečností, než které stížnost má na mysli, § 319 tr. ř. pak předpokládá pro zvláštní dodatkovou otázku, že byl tvrzen stav neb že nastala skutečnost, jež trestnost vylučuje nebo ruší. Takovou skutečností bylo by podle § 168 tr. zák., na nějž navrhovaná dodatková otázka svým doslovem poukazuje, kdyby se byl při založeném ohni pachatel sám z lítosti a ještě v pravý čas tak přičinil, že bylo všeliké škodě zabráněno. Než nic takového při hlavním přelíčení na jevo nevyšlo, ba ani nebylo tvrzeno, an naopak oheň vyšel a způsobil škodu značnou. Porotní sbor soudní tudíž nejen nebyl povinen, nýbrž ani nebyl oprávněn dávatí porotcům otázku, jejíž předpoklady byly výsledky hlavního přelíčení přímo popřeny. Pochybnost vyslovená v této části zmateční stížnosti, že požár mohl vzejíti vůbec z jiné příčiny nežli z působení obžalovaných, nemá při způsobu doličení stížnosti významu, tím méně, že nemá ani opory ve spisech; podle zodpovídání se obžalovaných H-a a Adolfa K-e vypukl požár ihned po zapálení H-em. Pokud obhájce obžalovaných V-a a Adolfa K-e při roku zrušovacím vytýkal s téhož hlediska, že nebyly dány porotcům další eventuelní otázky ohledně těchto stěžovatelů na skutkové podstaty podle §§ 212 tr. zák. a § 166 tr. zák., stačí poukázati k tomu, že v tomto směru nebyla v písemné zmateční stížnosti rozsudku formální zmatečnost podle čís. 6 § 344 tr. ř. vytýkána, takže je podle § 285 tr. ř. a § 1 čís. 2 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 dotyčná výtka opožděná a proto nepřípustná. Shledávali posléze zmateční stížnost obžalovaného Karla B-a nejasnost a odpor ve výroku porotců vzhledem k zodpovědění V. a VI. hlavní otázky, kde v obráceném poměru hlasů jednou (V. hlavní otázka) uznali tohoto obžalovaného vinným, podruhé (VI. hlavní otázka) na vinu nepřisvědčili, třeba zdůrazniti, že jde o dva různé trestné činy časově i obsahově odlišné, při nichž ani důkazní materiál nebyl totožný a lze jej hodnotiti způsobem různým pro oba případy, takže různé zodpovědění otázek není ani nejasností podle zákona, rovněž ne odporem ve výroku, jemuž mělo býti čeleno opatřením porotního soudu podle § 331 tr. ř. Dohady

stížnosti, že šlo o omyl a jak asi porotci minili otázky zodpovídati, jsou jen nepřipustným zasahováním do práva porotců podle § 326 tr. ř.

II. Nelze přisvědčiti ani zmatečnì stížnosti obžalovaného Jana K-a. Tato vytýká rozsudku zmatečnosti podle § 344 čis. 6 a 11 tr. ř. a shledává je v tom, že podle zodpovídání se tohoto obžalovaného a podle výsledku hlavního přelíčení byl tu zákonný podklad pro eventuelní otázku na zločin podle § 212 tr. zák., případně na zločin podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák., soud však otázky ty porotcům nedal; dále že skutkový děj obžaloby, jenž je základem rozsudku, dává prý jedině podklad pro případnou spoluvinu obžalovaného Jana K-a na zločinu žhářství spáchaném Josefem H-em podle §§ 5, 166 tr. zák., nikoli však pro přímé spolupachatelství. Zmatek podle čis. 11 § 344 tr. ř. není proveden po zákonu, pokud se týče není odůvodněn, neboť pro otázku, zda »skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl nesprávným výkladem zákona uvažován podle zákona trestního, který se k němu nevztahuje«, rozhodným jest jedině doslov těchto otázek, jež porotci zodpověděli, a nikoliv děj obžalobou vyličený; v souzeném případě III. hlavní a I. a II. dodatková otázka v úvahu přicházející mají veškeré náležitosti skutkové podstaty zločinu podle §§ 166, 167 c) tr. zák. po stránce objektivní i subjektivní. Avšak ani z důvodu čis. 6 § 344 tr. ř. není odůvodněna zmatečnì stížnost poukazující na zodpovídání se K-ovo, že o úmyslech H-ových byl zpraven teprve cestou do S., že H-a od činu zrazoval, sám odepřel zapáliti, a z místa činu uprchl ještě před tím, než oheň byl založen. Je ovšem správné, že Jan K. sám ve S. nezapálil, stejně jako nezapálil ani spoluobžalovaný Adolf K. a Josef V., ohledně nichž bylo zrušovacímu soudu též z důvodu zmatku Janem K-em uplatňovaného přezkoumati rozsudek podle § 290 tr. ř. Obžaloba zřejmě vycházela ze stanoviska, k němuž se též porotní soud, dávaje porotcům otázky, přiklonil, že žhářství ve S. nutno posuzovati jako čin kolektivní, za nějž stejnou měrou zodpovídají všichni, kdož spolupůsobili při činu samotném. Stanovisko to má oporu v předpisu § 166 tr. zák., který nečiní zodpovědným jako přímého pachatele zločinu žhářství výhradně jen toho, kdo přímo oheň zanítí a takto dá poslední popud k vypuknutí požáru, nýbrž každého, »kdo podnikne jakékoliv jednání, z něhož podle jeho úkladu na cizím majetku má vzejíti požár«. Podle výsledku řízení, zejména podle zodpovídání se obžalovaných Jana H-a, Adolfa K-e, Jana K-a i Josefa V-a bylo zapálení S. jedním z prostředků mzdového boje stávkujících dělníků v papírně firmy S. a synové v P-ském mlýně a popud, případně rozkaz k němu vyšel od předsedy stávkového výboru obžalovaného Karla B-a; Josef H., maje od B-a přímý rozkaz, by zapálil a vzal si k tomu potřebné lidi, vyzval Jana K-a k noční jízdě z Č. K. do H., navštívil s ním v M. Adolfa K-e, u něho zastihli Josefa V-a, tam bylo mluveno o činu jim uloženém a ježto H. s Janem K-em neznali další cestu do S., šli Adolf K. a V. s nimi, by jim ukázali cestu i domy stávkokazů, jež měly býti zapáleny. Mezi obžalovanými bylo jednáno o rozdělení úloh, H. s Adolfem K-em měli S. zapáliti na jedné straně, Jan K. s V-em na druhé; H. zapálil pak sám ve chvíli, kdy obžalovaný Adolf K. stál poblíže něho, kdežto Jan K. a V. odešli mezitím přes pole k lesu vzdálenému asi $\frac{1}{4}$ hod. Po činu obžalovaní H. a Adolf K. k nim doběhli a

společně pak vrátili se domů, Jan K. s H-em zase až do Č. K. Domnívá-li se zmateční stížnost obžalovaného Jana K-a, že při hlavním přelíčení byly tvrzeny co do jeho jednání takové skutečnosti, které napovídají skutkovou podstatu zločinu podle § 212 tr. zák., jest namítnouti, že podle § 320 tr. ř. bylo by pro otázku ve směru tom místo jediné tehda, kdyby ze zodpovídání se Jana K-a a z ostatních výsledků řízení, jež nutno ve směru tom posuzovati jako celek, vyplývala po případě taková činnost obžalovaného K-a, která se omezila jen na to, že ze zlomyslnosti opomenul překaziti zločin H-ův, ač mohl to snadno učiniti bez nebezpečí pro sebe nebo své příslušníky, že však sám ku provedení činu samotného ničím nepřispěl. Leč to obžalovaný Jan K. netvrdil, naopak sám přiznává takovou činnost, která daleko přesahuje rámec skutkové podstaty zločinu podle § 212 tr. zák., totiž, že znaje úkol H-ův, doprovázel ho za noci na místo činu, zúčastnil se pochůzek S-emi, při nichž Adolf K. nebo V. měli označiti domy stávkokazů, že s ním bylo též jednáno, by zapálil na jiné straně osady, a že čekal pak na H-a u lesa, až úkol svůj provedl, považuje za svou kamarádkou povinnost doprovázeti ho až domů. Podle údaje H-ova sdělil tento Janu K-ovi ihned v K., ještě doma, k čemu si ho B. zjednal (že má zapáliti S. a vzíti si k tomu lidi), a Jan K. ihned s ním šel, aniž co namítal. Jan K. též přiznával, že šel s H-em, jakmile se odvolal na příkaz B-ův, jsa zvyklý příkazy poslouchati. Vychází tudíž ze zodpovídání se stěžovatele i z dokazování, že svým chováním nejen nebránil zločinu, nýbrž že, vyhovuje příkazu, poskytuje průvod a takto ochranu pachateli za noci do neznámého kraje ve společnosti druhů zjevně o provedení zločinu usilujících, poskytl zevní i vnitřní oporu pachateli a stal se takto jeho přímým pomocníkem. Ani tvrzením, že H-a od provedení úmyslu zrazoval, což H. při sčelení přiznal, »poněvadž mu nechce škodit«, nebyla, jak plyne z toho, co uvedeno, tvrzena taková skutečnost, jež by podle § 320 tr. ř. zavdávala příčinu k eventuální otázce na zločin § 212 tr. zák. Vzhledem k činnosti obžalovaného Jana K-a, jak se projevila způsobem shora vyličeným, bylo by ovšem lze podrobiti úvaze, zda tím, že doprovázel podle daného příkazu na místo činu H-a, jemuž bylo žhářství uloženo, že svojí přítomností byl mu morální oporou v jeho zločinném rozhodnutí a vyčkal provedení činu, by ho na zpáteční cestě v noci opět provázal, zda vším tím též on sám nepodnikl jednání, z něhož podle jeho úkladu měl vzejíti požár na cizím majetku, či zda tím jen přispěl pomocí ku bezpečnému vykonání zlého činu H-em samotným. Leč v souzeném případě netřeba zabývatí se otázkou, kde končí mez spoluviny ve smyslu § 5 tr. zák. a kde počíná přímé spolupachatelství zločinu podle §§ 166, 167 c) tr. zák. Případná formální vada nastavší snad vzhledem k tomu, že činnost obžalovaného Jana K-a (stejně i Adolfa K-e a Josefa V-a) mohla býti též kvalifikována za pouhou spoluvinu na zločinu žhářství, spáchaném samotným Josefem H-em a nikoliv za přímé spolupachatelství, tím, že porotní soud nedal porotcům též eventuální otázku znějící jediné na spoluvinu podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák., nemohla působiti na rozhodnutí způsobem pro obžalovaného nepříznivým (§ 344 tr. ř. předposl. odst.), ana trestní sazba nerozlišuje mezi přímým pachatelem (spolupachatelem) a mezi pouhým spoluvinníkem ve smyslu § 5 tr. zák., a nad

to porotní dvůr soudní, použiv mimořádného zmírnění podle § 338 tr. ř., snížil trest na nejnižší přípustnou míru. Bylo proto obě zmateční stížnosti zavrhnouti jednak jako neprovedené po zákonu, jinak jako neodůvodněné.

Čís. 3450.

Ideální souběh zločinů podle § 129 I b) a podle § 132 III tr. zák., svedl-li mistr mladistvé učedníky k smilstvu proti přírodě.

Při homosexualitě nutno rozeznávati dvojí původ sklonů k ukájení pohlavního pudu s osobami téhož pohlaví: vrozený, kde úchylnost je důsledkem pathologického stavu, a získaný, jako následek jisté zvrhlosti a snahy po zpestření a zvýšení pohlavních požitků; pokud v tomto případě neodolatelné donucení (§ 2 g) tr. zák.) jako nucení psychické samo o sobě nezbavuje pachatele zločinu podle § 129 I b) tr. zák. trestní zodpovědnosti.

Pojem »svedení« ve smyslu § 132 tr. zák.; nespadá sem, projevila-li svěřená osoba sama předem úmysl oddati se smilnému činu, dala-li k němu podnět chováním proti svůdci nebo jemu znlámým způsobem života.

(Rozh. ze dne 18. dubna 1929, Zm I 111/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 20. října 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem smilstva proti přirozenosti podle § 129 I b) tr. zák. a zločinem svedení ke smilstvu podle § 132-III tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Při hlavním přeličení navrhl obhájce, »by bylo zjištěno znalci, že obžalovaný je tou měrou perversně založen, že jeho psychopatie činí ho nepřičetným podle § 2 tr. zák.«. Soud návrh ten zamítl jako nerozhodný. Zmateční stížnost, uplatňující zmatek podle čís. 4 § 281 tr. ř., tvrdí, že bylo nutno dáti obžalovaného prohlédnouti psychiatry, by se zjistilo, na kolik chorobné jeho založení má vliv na projevy jeho vůle, po případě zda ho svobody vůle zcela nezbavuje a zda tím nenastává důvod vylučující trestnost podle § 2 písm. g) tr. zák. Zmateční stížnost vychází takto z návrhu stylisovaného již při hlavním přeličení velmi neurčitě a směšuje různé stavy trestnost podle § 2 tr. zák. vylučující jednak podle písm. a) — c), zároveň však též podle písm. g). Návrhem bylo tvrzeno, že stěžovatel trpí psychopatií; podle § 134 tr. zák. jedině stav duševní choroby, pokud se týče poruchy v případech pochybnost vzbuzujících má býti předmětem znaleckého vyšetření. Naproti tomu neodolatelné donucení podle § 2 písm. g) tr. zák. přichází v úvahu jen při duševní normálnosti a vylučuje předpoklady beztrestnosti podle § 2 písm. a) — c) tr. zák.; jako nucení psychické však samo o sobě nezbavuje